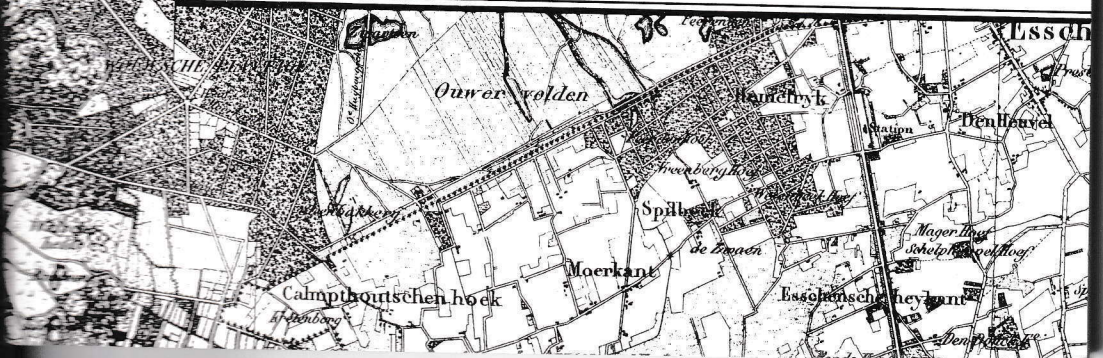

3 - '94

"Tante Leentje" van Mansfeld

De rubriek Wouwse families verschijnt niet zo regelmatig. Het uitpluizen van familiegegevens is nogal tijdrovend, vandaar misschien, dat het aanbod vrij beperkt is. Van dr. Smeur uit Oosterhout ontvingen wij een manuscript, wat is gewijd aan het portret van een zus van zijn overgrootmoeder. Uit de verdere gegevens blijkt, dat een voormalige gemeentesecretaris van Wouw, A.J. van Son, zijn grootvader was. Bovendien komen in het voorgeslacht de families Van Mansfeld en De Bie voor, eveneens uit Wouw afkomstig. Uit het repertorium van familienamen 1) blijkt intussen, dat de families Van Mansfeld en Van Son uit Wouw zijn verdwenen, terwijl er nog één naamdrager De Bie in Wouw woonde in 1947. Het artikel bevat echter genoeg elementen om voor onze lezers interessant te zijn. Hieronder volgt dan het relaas van "Tante Leentje" van de hand van dr. A.J.E.M. Smeur, speciaal geschreven voor zijn directe familie.

Enige jaren geleden, in september 1990, bij het familiefeest ter gelegenheid van de 70e verjaardag van mijn zuster Lot en mijn eigen 65e verjaardag, heb ik aan de aanwezigen een kwartierstaat uitgereikt; kwartieren zijn, in dit verband, voorouders.

Wij: Lot, ikzelf, onze twee zussen en onze broer, zijn de kwartierdragers of probanden, en krijgen de nummers 1a t/m 1e. Vader en moeder krijgen de nummers 2 (even = man) en 3 (oneven = vrouw). De vader en moeder van nummer 2 krijgen de nummers 4 en 5, die van nummer 3 de nummers 6 en 7; nummer 7 is dus moeder's moeder: Charlotta Anna Adriana de Lannoij. Haar ouders zijn de nummers 14 en 15 en deze nummer 15, Maria Elisabeth van Mansfeld, is een zus van "tante Leentje".

116	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Smeur, Waltherus, landbouwer * Waspik 12.01.1772 + Waspik 09.06.1850	de Bont, Maria * Waspik 26.08.1798 * Waspik 12.01.1775 + Waspik 19.03.1851	Stoekers, Johannes, timmerman, winkelier * Teteringen 23.11.1774 + Breda 03.03.1832	* 's-Hertogenbosch 09.11.1806 Terwijn, Maria * 's-Hertogenbosch 03.10.1781 + Breda 09.03.1837	Vermeulen, Adrianus, kleermaker * Breda 15.01.1788 + Breda 14.08.1857	* Breda 15.05.1808 van Nunen, Antonia Maria * Terheijden 05.10.1783 + Breda 06.12.1837	Rosu, Adrianus, hoedenmaker, binnenvader weeshuis * Breda 22.05.1784 + Breda 26.03.1866 * Breda 04.11.1810 Bakx, Adriana * Ginneken 06.02.1786 + Breda 26.04.1814	11 ROSU, Joanna Catharina * Breda 06.02.1814 † Breda 13.11.1882	12 VAN SON, Wilhelmus bakker * Dongen 22.04.1794 + Dongen 08.10.1857 * Dongen 03.06.1824 Dingemans, Joanna * Dongen 24.08.1794 + Dongen 05.06.1846	13 VAN GOOL, Cecilia Aleghonda * Dongen 18.03.1782 + Dongen 20.08.1860 * Dongen 12.01.1812 Sprangers, Dymphna Maria Adriana * Dongen 22.01.1784 + Dongen 04.06.1844	de Lannoij, Bartholomeus, hofersmid * Denderleeuw 13.12.1787 + Denderleeuw 24.04.1875 * Denderleeuw 31.10.1812 Pots, Adriana * Denderleeuw 02.12.1785 + Denderleeuw 11.09.1825	van Mansfeld, Caesar Gustavus Gerardus, molenaar * B. op Zoom 01.10.1801 + Wouw 22.06.1879 * Wouw 21.05.1827 de Bie, Anna Cornelia * Wouw 04.03.1807 + Wouw 19.02.1871				
8 SMEUR, Matheus landmeter * Waspik 12.01.1804 † B. op Zoom 09.01.1894	9 SLOEKERS, Anna Cornelia * Breda 24.07.1809 † B. op Zoom 08.10.1884	10 VERMEULEN, Joannes kleermaker * Breda 17.10.1810 † Breda 29.07.1871	11 ROSU, Joanna Catharina * Breda 06.02.1814 † Breda 13.11.1882	12 VAN SON, Wilhelmus bakker * Dongen 25.01.1826 † Dongen 24.01.1902	13 VAN GOOL, Cecilia Aleghonda * Dongen 22.11.1826 † Dongen 06.05.1892	14 DE LANNIOJ, Franciscus schilder * Denderleeuw (B) 27.09.1820 † Antwerpen 10.07.1884	15 VAN MANSFELD, Maria Elisabeth * Wouw 10.05.1834 † Antwerpen 07.03.1923								
4 SMEUR Alphons Dionisius banketbakker * B. op Zoom 06.11.1842 † Teteringen 18.03.1909	5 VERMEULEN Johanna Antonia Josephina * Breda 15.10.1852 † Ginneken 20.02.1916	6 VAN SON Adrianus Johannes (R.O.N.) referendaris gem. Breda * Dongen 10.04.1863 † Breda 17.03.1937	7 DE LANNIOJ Charlotte Anna Adriana * Capellen (B) 14.09.1857 † Breda 27.11.1949	x Dongen 05.06.1862		x Capellen (B) 06.11.1856									
2 SMEUR, Alphons Jacobus Cornelis, leraar * Breda 26 juli 1881 † Utrecht 19 maart 1929	3 VAN SON, Maria Elisabeth Cecilia, onderwijzeres * Wouw 4 februari 1887 † Etten-Leur 6 februari 1975	x Breda 11 mei 1916		x Wouw 7 juli 1886											
1a SMEUR, Maria Charlotte Emilie Cecilia * Venlo 21.11.1917 1c SMEUR, Emma Maria Christina Johanna * Roermond 28.05.1924	1b SMEUR, Charlotte Maria Anna Adriana * Venlo 01.09.1920 1d SMEUR, Alphons Johannes Emile Marie * Roermond 12.09.1925	1e SMEUR, Franciscus Adrianus Alphons Marie * Roermond 27.10.1926													

Geschilderd portret van Caesar Gustaaf Gerardus van Mansfeld, vervaardigd door diens schoonzoon Franciscus de Lannoy. (Collectie F. Smeur)

Hun ouders, de nummers 30 en 31, staan ook nog op de kwartierstaat.

Voor mijn verhaal over "tante Leentje" moet ik, althans dat vind ik, eerst nog een stap verder terug, naar Matthijs van Mansfeld uit Bergen op Zoom. Waarom? Wel, hoe is het kunnen gebeuren, dat het portret van "tante Leentje" bij oma terecht gekomen is, evenals dat van tante Leentjes broer "nonkel Sjaak", een oom dus van oma, en ook nog de twee portretten van oma's grootouders, de nummers 30 en 31 van de kwartierstaat? Uit oma's verhalen weten we, dat zij bij haar grootouders en tantes en ooms is grootgebracht. Waarom? Omdat de neerslachtige grootvader afleiding vond in de aanwezigheid van zijn eerste kleinkind, onze oma? Maar waarom was hij neerslachtig? Was dat zijn aard of was er toch wel een mogelijke andere reden voor?

Ik begin dus met onze "oudvader", 5 generaties terug.

Matthijs van Mansfeld. Hij was koopman en later advocaat. (nr. 60 in kwartierstaat)

Hij werd R.K. gedoopt te Bergen op Zoom op 18 juni 1768 en hij overleed daar op 4 maart 1845.

Opmerking: alle vermelde dopen, dat betreft dus de periode vóór de invoering van de Burgerlijke Stand, in 1811, zijn R.K.

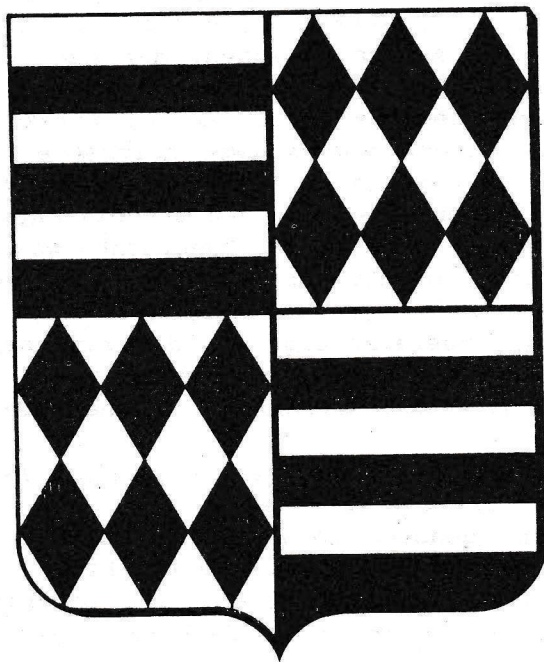
Zijn vader, dus nummer 120, is te Bergen op Zoom overleden op 4 april 1791; zijn moeder, dus nummer 121, is ook te Bergen op Zoom overleden, op 9 maart 1808.

Matthijs is twee keer gehuwd. Het eerste huwelijk werd gesloten te Bergen op Zoom op 12 augustus 1793 met *Christina van Opdorp*.

Zij is gedoopt te Bergen op Zoom op 27 juli 1769 en aldaar overleden op 30 mei 1794. Zij was een dochter van Cornelis van Opdorp en van Maria Henrica Hoveling.

Uit dit huwelijk is één zoon geboren:

van Mansfeld

Het wapen van de familie van Mansfeld: in de kwartieren 1 en 4 dwarsbalken van zilver en keel (=rood); in de kwartieren 2 en 3 op een zilveren ondergrond zes aaneengesloten ruiten van keel. (Collectie F. Smeur)

1. *Jan*

Kort na de geboorte is de moeder overleden en enkele maanden later ook het zoontje.

Daarna is Mattheijs voor de tweede maal gehuwd te Bergen op Zoom op 11 februari 1798 met *Maria Theresia Vermeulen*. (nr. 61)

Zij is gedoopt te Antwerpen op 22 november 1774 en overleden te Bergen op Zoom op 25 januari 1807. Zij was een dochter van Petrus Melchior Vermeulen en Elisabeth van Langendonck (dus de nummers 122 en 123 van de kwartierstaat).

Uit dit huwelijk zijn 5 kinderen geboren, allen gedoopt te Bergen op Zoom:

2. *Joanna Theresia Constantia*, gedoopt 1 september 1798.

Zij is later kloosterzuster geworden en overleden te Kontich (België) op 30 oktober 1875.

3. *Mattheus Carolus*, gedoopt 25 mei 1800.

Hij is overleden te Geel (België) op 23 januari 1871. Op hem kom ik hierna nog terug.

4. *Caesar Gustavus Gerardus*, gedoopt 1 oktober 1801.

Hij is overleden te Wouw op 22 uni 1879. Zie voor hem verder hierna, bij de kwartierstaat, onnder nummer 30. Hij is een van onze 8 betovergrootvaders.

5. *Jacobus Adrianus Augustinus*, gedoopt 22 november 1803.

Hij is overleden te Bergen op Zoom op 25 januari 1892. Hij huwt met *Joanna Cornelia van Wezel*. 2)

6. *Wilhelmina Carolina*, gedoopt 17 december 1805.

Zij is overleden te Berchem (België) op 17 maart 1892. Zij is laat gehuwd te Berchem, ruim 45 jaar oud, en heeft geen kinderen gekregen.

Een foto van het schilderij van "Tante Leentje", Helena Paulina van Mansfeld. Collectie F. Smeur)

Matthijs van Mansfeld

Met Caesar, het vierde kind, gaan we straks verder. Eerst volgt nu meer over zijn vader, Matthijs van Mansfeld. Zoals uit de opgegeven data blijkt is zijn tweede vrouw ruim één jaar na de geboorte van het laatste kind overleden. Matthijs' leeftijd was toen 38½ jaar en hij bleef achter met 5 kinderen, van 1 tot 8 jaar oud. Al vóór zijn eerste huwelijk was zijn vader overleden. Mogelijk heeft, na het overlijden van zijn tweede vrouw, zijn moeder nog voor het gezin gezorgd maar die is korte tijd later ook overleden. Matthijs zelf had, jaren daarvoor, rechten gestudeerd en was al op 4 september 1805 te Utrecht gepromoveerd. Heeft zijn praktijk hem geen tijd gelaten voor zijn gezin? Wat de reden geweest is, weet ik niet maar hij heeft zijn kinderen uitbesteed en elders ondergebracht. Wanneer dit gebeurd is, en waar, dat is niet bekend. Waarschijnlijk zijn beide dochters bij familie in België terecht gekomen en de drie zoons te Bergen op Zoom. (Zie ook hierna, bij de informatie over het derde kind, Mattheus Carolus).

Uit de beschikbare informatie:

Drs.Ch.C.M.de Mooij, *"Over Aristrocaten, Keezen en Preekstoelbeklimmers; voorgeschiedenis en totstandbrenging van de omwenteling van 1795 te Bergen op Zoom"*, Tilburg 1981;

A.W.F.M.van de Sande, *"Vrijmetselaarsloges in Noord-Brabant, ca,1770-1840; een proeve van sociabiliteitsonderzoek"*; Noordbrabants Historisch Jaarboek 5, 1988, p.p.121-152;

blijkt, dat Matthijs toch wel een wat aparte persoon geweest is:

- In Bergen op Zoom was een Burgersociëteit "De Eendracht", opgericht op het einde van de 18e eeuw ter propaganda van de patriottische omwentelingsidee, dus tegen de Oranje's. De patriotten waren sterk vóór de Fransen, die in 1795 te Ber-

POSITIONES
JURIDICAE
INAUGURALES.

QUAS;

SUPREMO FAVENTE NUMINE;

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI,

MATTHIAE VAN GEUNS;

MED. DOCTORIS, REGIONIS RHENO-TRAJECT. ARCHIATRI, DISCIPLINAE MEDICAE
INSTITUT. ET PRAXEOS NEC NON BOTANICAE PRAELECTORIS ORDINARIJ.

AMPLISSIMIQUE SENATUS ACADEMICI CONSENSU,

ET NOBILISSIMAE FACULTATIS JURIDICAE DECRETO;

PRO GRADU DOCTORATUS

*SUMMISQUE IN VIRI UTROQUE HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS,*

ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

MATTHEUS VAN MANSFELD;

MONTIS AD ZOMAN.

DIJ 1V SEPTEMBRIS, MDCCCV. H. L. Q. S.

TRAJECTI AD RHENUM,

Ex Officiis OTTON. IOANN. VAN PADDENBURG,
ET GULIELMI VAN YZERWORST,

ACADEMIAE TYPOGRAPHORUM.

Het titelblad van de dissertatie van Mattheus van Mansfeld, gepromoveerd aan de universiteit van Utrecht in 1805. Let op de Latijnse vertaling van Bergen op Zoom op het titelblad (Montis ad Zomam). (Collectie F. Smeur)

gen op Zoom kwamen. Matthijs van Mansfeld was een actief lid.

- In Bergen op Zoom was een vrijmetse-laarsloge "L'Inseparable". Enkele katho-
lieken waren na de Franse bezetting lid
geworden, waarbij Matthijs van Mansfeld.

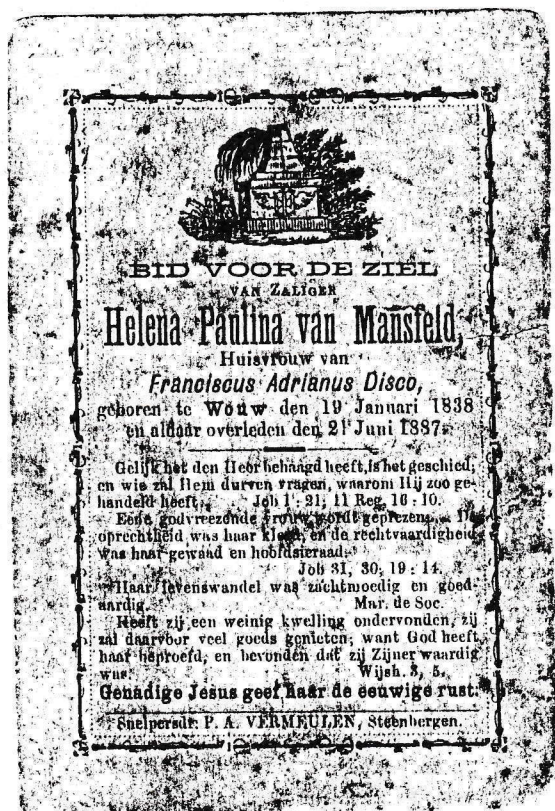
- Er bestaat nog een handschrift, uit de
eerste helft der 19e eeuw, "*Beschrijving
der stad en lande van Bergen op Zoom*",
geschreven door de advocaat Matthijs van
Mansfeld, "*een man, die in de jaren negen-
tig van de 18e eeuw een zeer omstreden
maar felle patriot was geweest*".

- Nadat dit "enfant terrible" (dat is Mat-
thijs van Mansfeld) onder de Bergse patri-
otten zijn wilde haren was kwijtgeraakt,
verliet hij voor enkele jaren de stad om
rechten te gaan studeren, waarna hij zich
als advocaat te Bergen op Zoom vestigde.
Hij was begin 1795 echter van beroep koop-
man.

- Er schijnt een aantekening te bestaan,
dat Matthijs van Mansfeld in 1788 een reis
door Friesland heeft gemaakt.

- In het Bevolkingsregister van Bergen op
Zoom van 1830 is vermeld: "*Steenbergsche-
straat 124, Matthieu van Mansfeld, 61 ja-
ren, geboren te Bergen op Zoom, weduwnaar,
advokaat, inwonend*".

Als enige in heel Bergen op Zoom geeft hij
op: geen godsdienst. In het Bevolkingsre-
gister van 1840 is hij weer vermeld als:
RC (=Roomsche Catholiek); zijn adres is
dan: Vischmarkt 15.

Het bidprentje van tante Leentje (Helena Paulina van Mansfeld), de "huisvrouw van" Franciscus Adrianus Disco. Zij overleed in Wouw op 21 juni 1887. (Collectie F. Smeur)

Mattheus Carolus

Ik kom nu terug op het hiervóór al genoemde kind, Mattheus Carolus van Mansfeld. Van hem zijn bewaard gebleven twee, vrijwel gelijklopende, brieven, geschreven in Palembang op 20 juni 1824 en 4 september 1824. Deze brieven moesten per zeepost, zeilschepen dus, om het zuiden van Afrika heen naar Europa en het is wel duidelijk waarom er twee, met verschillende schepen, verstuurd werden, om de kans namelijk, dat er toch wel één zou aankomen te vergroten; schepen vergingen toen meer dan nu. Uit wat Mattheus schrijft kunnen we ons wel een beeld vormen van wat er in het gezin gebeurd is. De brieven zijn gericht aan zijn beide zusters Contance en Mietje, dat zijn dus de oudste en de jongste, toen al 26 en 18 jaar oud, met wie hij, zoals hij schrijft, al sinds 15 jaren geen contact meer gehad heeft; dat is dus sinds 1809 en het gezin zal toen dus zeker al uit elkaar zijn gegaan. Wat hemzelf betreft na, wat hij noemt, enkele "rampzalige" jaren te Bergen op Zoom besloot hij in 1816, hij was toen dus 16 jaar oud, Bergen op Zoom te verlaten en naar zijn oom in Antwerpen te gaan. Zonder zijn zussen te kunnen zien (waren die dus mogelijk toen ook in Antwerpen?) moest hij door naar zijn oom Vermeulen (zeker dus wel een broer van zijn moeder) in Brussel. Die zorgde ervoor, dat hij enkele jaren in een Pensioonaat te Vilvoorde kon zijn en in 1818 begeleidde die hem helemaal naar Harderwijk vanwaar Mattheus per schip naar Java gegaan is. Hij maakt het nu goed, wil niet meer terug en vraagt zijn zusters hem te schrijven en wel in tweevoud, per twee verschillende schepen. Tot slot schrijft hij veel aan zijn zusters en broers te denken en vooral aan zijn lieve moeder. Wat meteen opvalt is, dat hij aan zijn vader, die nog in leven is, geen woord wijdt.

Tot zover over de brieven. Kort daarna is Mattheus echter toch teruggekeerd. Hij werd notaris te Geel, huwde daar en kreeg kinderen. Nakomelingen daarvan waren o.a. kinderen "Van den Brande", hun vader was notaris te Lier. De moeder van deze kinderen van den

Twee foto's van de kinderen Disco. Hun moeder was dus tante Leentje, Helena Paulina van Mansfeld, getrouwd met Franciscus Adrianus Disco.
(Collectie F. Smeur)

Brande was een achternicht van onze oma Van Son - de Lannoij. Enkele van deze kinderen Van den Brande en hun moeder, zijn in de oorlog 1914-1918 nog, als Belgische vluchtelingen, bij opa en oma Van Son te Breda geweest.

Een andere nakomeling van Mattheus is gehuwd met Herman Peeters, eregriffier van Antwerpen. Een dochter Peeters (geboren in 1912; ik weet niet of ze nog in leven is) bezit een uitgebreid familie-archief waarin ook veel over Van Mansfeld zit. Het portret van Maria Theresia Vermeulen, alsook fotocopieën van de beide zo even genoemde brieven uit 1824 en ook nog van de overlijdensbrief van Jacques van Mansfeld heb ik van de heer Marinus J.A. van Mansfeld uit Roosendaal gekregen. Ik veronderstel, dat hij dit alles van genoemde mevr. Peeters ontvangen heeft.

Dat is dat.

Nu gaan we, zoals al gezegd, weer verder met Caesar.

Caesar van Mansfeld

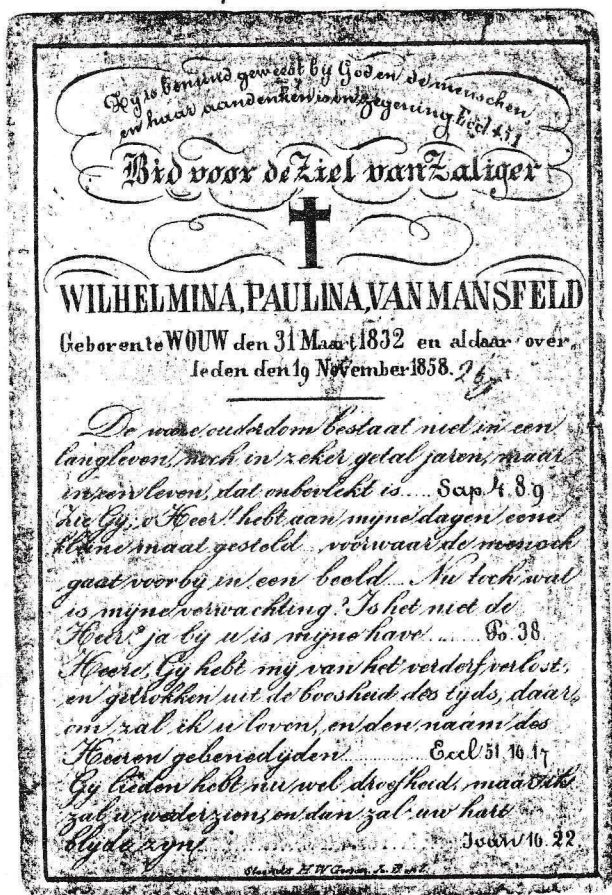
Caesar Gustavus Gerardus van Mansfeld, pakdrager, koopman, winkelier, grutmolenaar. (nummer 30 op kwartierstaat).

Hij werd geboren te Bergen op Zoom op 31 september 1801 en overleed te Wouw op 22 juni 1879.

Opmerking: hij is geboren vóór de invoering van de Burgerlijke Stand. In de doopboeken van Bergen op Zoom vinden we als doopdatum 1 oktober 1801; de doop zal dus één dag na de geboorte zijn. Dit geldt ook voor de hierna te noemen echtgenote, geboren op 3 maart 1807 en één dag later gedoopt, op 4 maart 1807.

Hij huwt te Wouw op 21 mei 1827 met

Anna Cornelia de Bie. (nr. 31) Zij is geboren te Wouw op 3 maart 1807 en overleden aldaar op 19 februari 1871. Zij was een dochter van Gerardus de Bie en Paulina Wouts (dit zijn dus de nummers 62 en 63 van de kwartierstaat).

Het bidprentje van de aan tyfus overleden Wilhelmina Paulina van Mansfeld, dochter van Caesar van Mansfeld. Zij overleed in Wouw op 19 november 1858. Collectie F. Smeur)

Uit dit huwelijk zijn 9 kinderen geboren; de eerste twee te Roosendaal, waar de ouders eerst gewoond hebben, de anderen te Wouw.

1. *Maria Theresia Louisa*, geboren te Roosendaal op 24 augustus 1828.
Zij is, nog geen jaar oud, overleden te Roosendaal op 31 maart 1829.
2. *Carel Victor*, geboren te Roosendaal op 19 maart 1830.
3. *Wilhelmina Paulina*, geboren te Wouw op 31 maart 1832. Zie hierna.
4. *Maria Elisabeth*, geboren te Wouw op 10 mei 1834, oma's moeder.
5. *Antonia Josephina*, geboren op 6 maart 1836 te Wouw. In 1863, op 15 oktober, dus nadat oma al in Wouw was, is zij uitgeschreven naar Antwerpen. Oma was toen 6 jaar oud en kan zich haar dus nog herinnerd hebben. Zij huwt te Antwerpen met *Petrus Joseph Teyck*. Vermoedelijk waren er 5 kinderen.
6. *Helena Paulina*, geboren op 19 januari 1838 in Wouw. Hèhè, eindelijk, dit is dan "tante Leentje"; zie hierna.
7. *Jacobus Alphonsus*, geboren op 1 april 1841 te Wouw. En dit is "nonkel Sjaak". Over hem even iets meer. Hij was architect. Hij is naar België gegaan en overleden te St. Gillis bij Brussel, op 15 december 1921. In 1862, hij was toen dus pas 21 jaar, werd de door hem ontworpen kerk van Heerle in de gemeente Wouw, door Mgr. van Genk, bisschop van Breda, ingewijd. Het gebouw is er thans nog maar er is later een schip overheen gebouwd. In 1863 bekroonde de gemeenteraad van Bergen op Zoom zijn bouwplan "Tudoria" voor de school Rozemarijnstraat/Koevoetstraat; hij was toen onder-architect te Hasselt (België). Daar zal hij ook zijn echtgenote hebben leren kennen, *Catherina Barthelemy*, geboren te Hasselt. In België heeft hij ook nog meegewerkt aan de bouw van het zeer monumentale Justitiepaleis te Brus-

sel. Hij kreeg te Brussel twee dochters, Augusta in 1871 en Raphaëlla in 1887, 16 jaar jonger dus dan haar zus en even oud als onze moeder, hoewel ze in feite een nicht van oma was. Moeder heeft altijd erg veel contact met haar gehad. Raphaëlla was gehuwd met Maurice Lallemand en kreeg als kinderen André (jong overleden), Guy, Yves en Eliane; deze kennen wij, ze hebben in Roermond en in Breda bij ons gelogeed. Tijdens de laatste oorlog waren zij in België Rexisten, pro-Duits dus en in 1944 moesten zij België ontvluchten. Zij zijn toen naar Zuid-Frankrijk gegaan vanwaar moeder nog jaren contact heeft gehad met Raphaëlla.

8. *Constantinus Gerardus*, geboren op 22 maart 1843 in Wouw. Hij is overleden te Antwerpen op 5 juni 1898. Hij was gehuwd en kreeg 6 kinderen, de eerste twee te Roosendaal, de overigen te Bergen op Zoom. Later is hij naar Antwerpen gegaan. De kinderen 1 en 3 zijn kloosterzuster geworden, kind 2 is, nog geen half jaar oud, overleden, de kinderen 4 en 5, twee meisjes, zijn ongehuwd gebleven en kind 6, een zoon, is naar de USA gegaan en heeft daar nakomelingen.
9. *Petrus Gregorius*, geboren te Wouw op 13 februari 1845. Hij was ongehuwd en moet, voorzover ik thans weet, ca.1890, 1891, overleden zijn.

Het leven van Caesar

Caesar Gustavus Gerardus woonde te Roosendaal eerst in de Molenstraat, later op de Markt; hij is dan koopman. In Wouw is hij koopman en winkelier. Later kocht hij een zogenaamde "paardegrutmolen". Na zijn overlijden kwam die molen onder de zorg van zijn jongste zoon Petrus Gregorius. Op woensdag 15 maart 1893 zijn de resten ervan verkocht.

Over Caesar weten we meer, omdat oma er opgegroeid is, bij haar grootouders en tantes en ooms en zij er veel over vertelde.

Vier medaillonfoto's van de kinderen van het echtpaar C. van Mansfeld-de Bie. Linksboven: Maria Elisabeth (1834-1923). Rechtsboven: Helena Paulina (1838-1887). Linksonder: Jacobus Alphonsus (1841-1921). Rechtsonder: Petrus Gregorius (1845-±1891) (Collectie: F. Smeur)

4

- Caesar hield een dagboek bij (helaas, helaas, waar is dat gebleven?). Daarin heeft hij geschreven, en nu citeer ik oma: "*Mijn vader heeft mij Caesar genoemd. Hij dacht zeker, dat ik een groot man zou worden. Nu, groot ben ik geworden maar dan in rampen en tegenspoed*". Het lijkt mij wel duidelijk, dat Caesar hier terugdenkt aan de tijd, dat het gezin uit elkaar gehaald is. En ook, dat hij, zijn jonge jaren overdenkend, neerslachtig geworden is.

- Op 19 november 1858 is Wilhelmina Paulina, het hiervoor genoemde derde kind van Caesar, overleden. Zij had typhus en haar vader zou haar medicijn geven. Ik citeer weer oma: (Wilhelmina): "*Vader, ga-de me nou vergeven? (= vergiftigen)*". (Caesar): "*Nee kind, 't is medicijn van den dokter, 't zal U genezen*". Maar Wilhelmina overleed en de vader, toch al zwaarmoedig, herhaalde steeds maar: "*Ik heb m'n dochter vergeven*". Dan komt uit Capellen (België) zijn vierde kind, Maria Elisabeth, gehuwd, en wonende te Capellen, met haar eerste kindje, Caesar's eerste kleinkind Charlotta, onze oma. Caesar beleefde veel plezier aan haar en oma zou, als afleiding voor haar grootvader, een tijdje in Wouw blijven. Ze is echter nooit meer teruggegaan naar Capellen en bij haar grootouders en tantes en ooms opgegroeid.

De portretten

Gaan we nu verder met de ouders van oma. Dat waren: *Franciscus de Lannoi*, (kunst)schilder. (nr. 14 in de kwartierstaat). Hij was geboren te Denderleeuw (België) op 27 september 1820 en overleden te Antwerpen op 10 juli 1884. Hij was de zoon van Bartholomeus de Lannoi en Adriana Pots. Hij huwt te Capellen op 6 november 1856 met *Maria Elisabeth van Mansfeld*. (nr. 15 in de kwartierstaat). Zij is geboren te Wouw op 10 mei 1834 en overleden te Antwerpen op 7 maart 1923.

†
Gedenk in uwe gebeden ~~de~~ Ziel;

VAN ZALIGER

Caesar Gustavus Gerardus Van Mansfeld

WEDUWENAAR VAN

ANNA CORNELIA DE BIE,

*geboren te Bergen op Zoom
overleden te Wouwe den 22 Juni 1879, in den ouderdom
van 77 jaren, 8 maanden en 22 dagen.*

NA BEDIEND TE ZIJN VAN DE HH. SACRAMENTEN.

Waakt! want gij weet niet in welke ure
uw Heer zal komen. MATH. XXIV. 42.

Ik ben te niet gebracht; als een wind
hebt Gij mijn verlangen weggerukt; en
als een wolk is mijn heil voorbijgegaan.

JOB XXX. 15.

God wege mijne handelingen in éene
billijke weegschaal. JOB XXXI. 10.

Wend u tot mij, o Heer, en verlos mijne
ziel: red mij om uwe barmhartigheid.

PSALM VI. 5.

Mijn Jhesus, barmhartigheid. (100 dagen afaat.)

Hij ruste in vrede.

Het bidprentje van Caesar van Mansfeld (nr. 30 van de kwartierstaat). Op het moment van overleden (22 juni 1879), was hij weduwnaar van Anna Cornelia de Bie. (Collectie F. Smeur)

Uit dit huwelijk zijn te Capellen 11 kinderen geboren. Het tweede kind, Amelia, is geboren op 14 december 1858, dus nog geen 4 weken na het overlijden van de al genoemde Wilhelmina Paulina. Is oma mogelijk nog vóór de geboorte van haar zusje in Wouw gekomen?

Oma vertelde ook nog over haar oom Carel Victor. Deze is naar Parijs gegaan. Hij is niet gehuwd en te Parijs overleden. Hij was daar tijdens het 4 maanden durende beleg van Parijs door de Duitsers tijdens de Frans-Duitse oorlog van 1870-1871. Door honger werd de stad gedwongen zich over te geven. Carel Victor schreef naar zijn familie te Wouw, ik citeer weer oma: "*Ratten en muizen zijn een lekkernij*".

Hiervóór zijn al even oma's ouders ter sprake gekomen, de nummers 14 en 15 van de kwartierstaat; oma zelf is dus nummer 7. Franciscus de Lannoy heeft de 4 portretten geschilderd, die bij ons thuis, in de Prins Alexanderlaan, in de achterkamer hingen. Deze portretten zijn dus via oma in de familie gekomen. Bij het overlijden van opa Van Son, op 17 maart 1937, zijn ze, bij erfdeling, aan kinderen toegewezen maar pas na oma's overlijden, op 27 november 1949, zijn ze verdeeld.

a. Het portret van *Caesar Gustavus Gerardus van Mansfeld*.

Zijn portret is toegewezen aan moeder en daarna is het bij mij gekomen. Caesar houdt in zijn hand een boek, waarop het jaartal 1857 staat. Is dat het jaar, waarin het geschilderd is? In 1973 hebben wij het schilderij laten restaureren.

b. Het portret van *Anna Cornelia de Bie*.

Het portret is toegewezen aan tante Cile, moeders zuster, en vandaar is het gegaan naar onze nicht Charlotta Cornelia van Dijck, gehuwd met C. van Heerden. Zij hebben het laten restaureren. De geportretteerde draagt een kruis van kristalglas; dat heeft nu moeders petekind Claudi, de tweede dochter van mijn broer Frans. En een van

Ik heb kwellingen en pijn gevonden, en heb den Heeren
des Heeren aangeroepen: Ope immers, o Heer, heb ik ge-
hoort; ik heb gezegd: Gij zijt mijn God, mijn lot is in uw
handen. Ps. 114 en 120.

BID VOOR DE ZIEL

VAN ZALIGER

ANNA CORNELIA DE BIE,

ECHTGENOTE VAN

Cesar Gustaaf Gerardus van Mansfeld,

geboren te Wouw, den 3 Maart 1807, en aldaar
overleden den 19 Februari 1871.

LIEVE KINDEREN, eert uwen Vader en vergeet de zuch-
ten van uwe Moeder niet. Gedenkt dat, gij zonder hen niet
zoudt bestaan hebben, en vergeelt hun wat zij voorn gedraan
hebben. Eerh. 7.

Hebt God in uwe gedachten al de dagen uws levens; ziet
toe, dat gij nooit toedemt aan de zonden en de geboden van
den Heer en den God niet aulast: maar legt u toe op de vol-
maaktheid, vertroost elkander, weest eengezind. Leef in
vrede; en de God van vrede en liefde zal altijd met u zijn.
Job. 4. — 2 Cor. 13.

En gij die mij zoo dierbaar waart

Blijft immer mij gedenken!

Vergeet nooit mij ter ziele rust

Een kort gebed te schenken!

R. I. P.

Gedrukt bij CH. GEVAERT-FORTUNE, Jernaleinsdrukt.

Het bidprentje van Anna Cornelia de Bie (nr. 31 uit de kwartierstaat). Zij was de echtgenote van Cesar Gustaaf Gerardus van Mansfeld. Ze overleed op 19 februari 1871 in Wouw. (Collectie F. Smeur)

de ringen, die zij draagt, is nu in het bezit van mijn zus Lot.

c. Het portret van *Helena Paulina van Mansfeld*. Dit portret is toegewezen aan moeders zuster tante Léonie. Vandaar is het gegaan naar haar dochter Léonie en nadat zij enige maanden geleden overleden is, zal het terecht komen bij mijn broer Frans.

d. Het portret van *Jacobus Alphonsus van Mansfeld*.

Bij de verdeling is het toegewezen aan moeders jongste broer oom Arthur.

Tante Leentje

Nu tenslotte nog over "tante Leentje". Zij is niet oud geworden: op 49-jarige leeftijd is zij te Wouw overleden, op 21 juni 1887. Zij huwt te Wouw op 1 februari 1882 met *Franciscus Adrianus Disco*. Tante Leentje was dus bij haar huwelijk al 44 jaar oud. Haar echtgenoot was toen 45 jaar. Hij is geboren te Bergen op Zoom, woonde te Wouw en was van beroep koperslager. Hij was een zoon van Cornelis Disco en Cornelia Vermeer. Getuigen bij het huwelijk waren o.a. Helena's vader Caesar en haar jongste broer Petrus. Voor de bruidegom was het een tweede huwelijk. Hij was weduwnaar van Mechtilde Huberta Leijten en uit dit huwelijk waren 6 kinderen geboren. Vier daarvan zijn al jong overleden. De twee anderen, stiefkinderen dus van Helena, waren: Cornelis Henricus Petrus Disco, geboren te Wouw op 3 mei 1875 en Henriëtta Augustina Maria Disco, geboren te Wouw op 24 maart 1878.

Henriëtta, die wat aan haar ogen mankeerde, is jong overleden. Cornelis is oud geworden. Bij het overlijden van onze oma, in 1949, stuurden hij en zijn vrouw een condoleance. Oma was in feite een (stief)nicht van hem. Zij woonden toen in Gorinchem. Naderhand zijn ze naar Heusden verhuisd. Het is mij niet bekend of er nog nakomelingen zijn.

Madame Veuve JACQUES VAN MANSFELD, née CATHERINE BARTHELEMY ;

Monsieur et Madame LÉOPOLD PIRON-VAN MANSFELD, et leurs enfants :

HENRI, EDITH et RAPHAËLE ;

Monsieur et Madame MAURICE LALLEMAND-VAN MANSFELD, et leurs enfants :

GUY et YVES ;

Madame Veuve de LANNOY-VAN MANSFELD et ses enfants ;

Les Familles VAN MANSFELD et BARTHELEMY

ont la profonde douleur de vous faire part de la perte cruelle et irréparable qu'ils viennent d'éprouver en la personne de

MONSIEUR

Jacques VAN MANSFELD

ARCHITECTE

leur époux, père, beau-père, grand-père, frère, oncle et parent bien aimé, né à Wouw (Berghen-op Zoom), le 1er avril 1841 et décédé inopinément à Saint-Gilles, le 15 décembre 1921, muni des Secours de la Religion.

Les absoutes, suivies de l'inhumation au cimetière de Saint-Gilles, ont eu lieu dans l'intimité.

Le service funèbre, pour le repos de son âme, sera célébré le mercredi 21 courant, à 11 heures, en l'Église paroissiale de Saint-Gilles (Parvis).

Ils recommandent son âme à vos prières.

Saint-Gilles, le 18 décembre 1921.

70, rue Jourdan.

Arrêté JACON par le Conseil de la Ville de Saint-Gilles, le 18 décembre 1921.

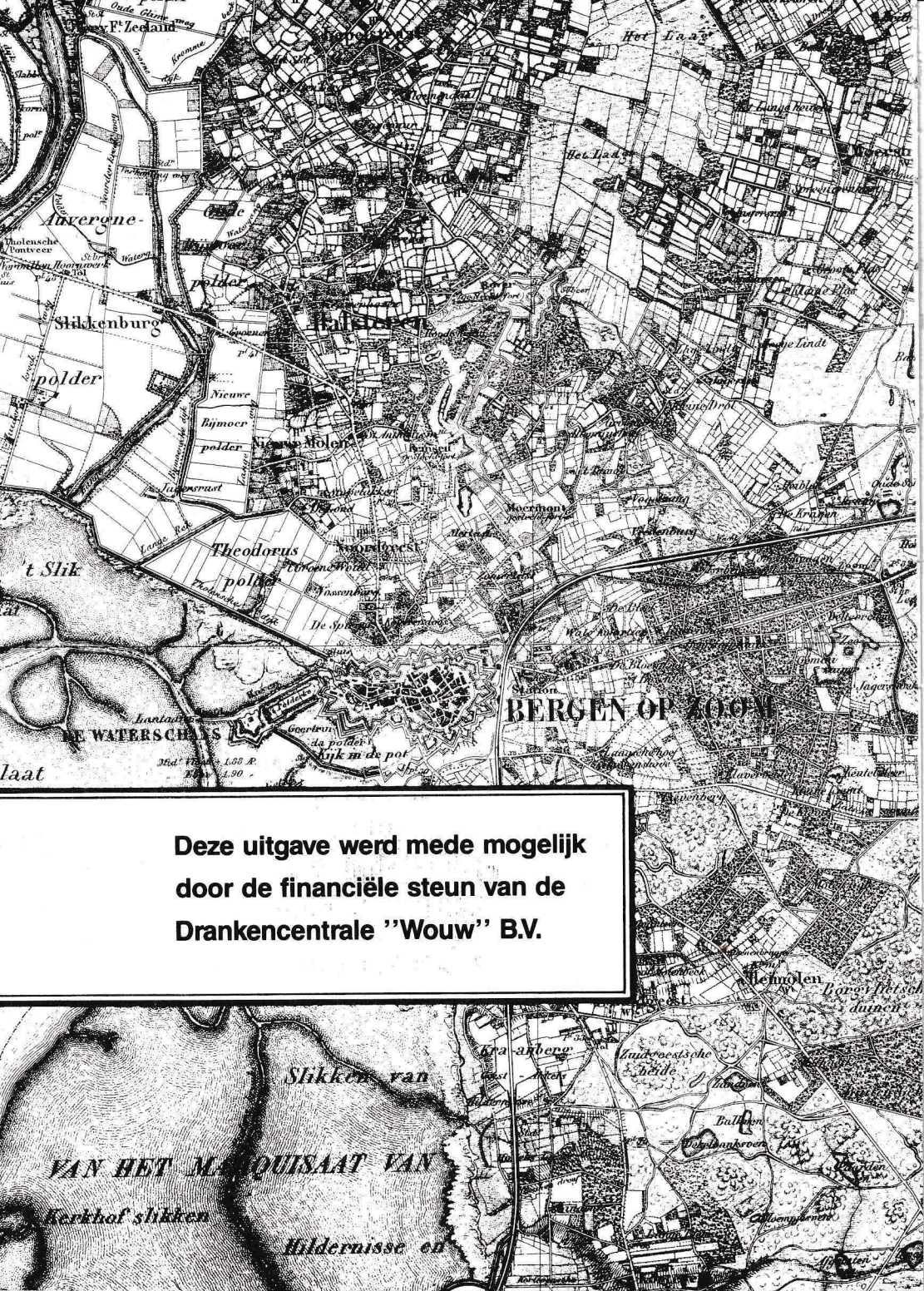
De rouwbrief van Jacobus van Mansfeld, een zoon van Caesar van Mansfeld.

Hij heeft ondermeer de kerk van Heerle ontworpen. Hij stierf op 15 december 1921 in Sint Gilles (B) (Collectie F. Smeur)

Noten:

1. Nederlands Repertorium van Familienamen. Deel IX Noord-Brabant, 1977. (Van Gorcum - Assen).
2. Een nakomeling van hem is de heer Marinus J.A. van Mansfeld te Roosendaal. Hij heeft een genealogie samengesteld van het geslacht van Mansfeld, beginnende bij nummer 120 van onze kwartierstaat. Diens vader, dus nummer 240 van onze kwartierstaat, is niet met zekerheid bekend omdat we de geboorteplaats en -datum van nummer 120 niet kennen; volgens andere informatie, namelijk zijn huwelijk en overlijden, moet dat Breda geweest zijn maar zijn doop is daar niet te vinden. Toch is er wel een, vrij aanvaardbare, veronderstelling te maken over nummer 240 maar het voert te ver daar nu over uit te weiden. De hiervoor genoemde Marinus J.A. van Mansfeld heb ik in 1987 bezocht. Van hem heb ik toen vernomen, dat in de familie van Mansfeld "thalassaemie" voorkomt, een, niet ernstige, erfelijke bloedafwijking, die ook in onze familie in de huidige generatie voorkomt. Er kan een ernstige ziekte ontstaan, als een kind deze afwijking van beide ouders erft. Deze afwijking, in 1949 door Linus Pauling ontdekt, komt meer voor bij personen uit landen rond de Middellandse Zee; vandaar ook de naam: thalassa (Grieks) = zee. Ook weet ik uit de genoemde genealogie van Mansfeld, dat van de genoemde Jacobus Adrianus Augustinus afstamt: *Constant Petrus Maria van Mansfeld*, broeder Paulus in de Trappisten Abdijs St. Remy te Rochefort. Hij is geboren te Bergen op Zoom op 14 juli 1906, ingetreden op 1 november 1934, geprotest op 4 juni 1937 en overleden op 6 juli 1989. In de zomer van 1939 ben ik, als verkenner van de St. Paulusgroep, meegeweest op het zomerkamp te Han. Vandaar zijn we o.a. gelopen naar de abdij te Rochefort, speciaal om

broeder Paulus te bezoeken; ik neem dus aan, dat hij ook verkenner/voortrekker geweest is en een bekende was van, ja van wie: aalmoezenier Plas-schaert, hopman Kuijlaars, de vaandrighs van der Poel, van der Pluijm, Bartels ?

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.